

Fana ridesenter/Askeladden id 96431

Fana prestegård gnr. 96, bnr. 1/Bergen kommune,
Vestland fylke

Av Søren Diinhoff

Rapportnr. - Nr. 16 – 2021

UNIVERSITETSMUSEET I BERGEN
Avdeling For Kulturhistorie

Fylke	Vestland
Kommune	Bergen
Gårdsnavn	Fana prestegård
G.nr./b.nr.	96/1
Prosjektnavn	Fana ridesenter
Prosjektnummer	467
Kulturminnetype	Formodet gravrøys
Lokalitetsnavn	Fana ridesenter
ID nr. (Askeladden)	96431
Tiltakshaver	Fana Ryttersportklubb
Ephortenummer	2006/2376
Saksbehandler	SØD
Intrasisnummer	
Aksesjonsnummer	
Museumsnummer (B/BRM)	
Fotobasenummer (Bf)	
Tidsrom for utgraving	09.05.2013
Prosjektleder	Søren Diinhoff
Rapport ved:	Søren Diinhoff
Rapport dato:	2021

Arkæologisk undersøgelse af formodet gravrøs ved Fana prestegård 2013

Projektets forudsætninger

I maj måned 2013 gennemførte Universitetsmuseet i Bergen en mindre undersøgelse af lokaliteten Askeladden id nr. 96431-1, Fana lokalitet 1, Hamre i Bergen kommune, Vestland fylke (dengang Hordaland fylke).

Årsagen til denne undersøgelse var en fremlagt plan for udbygning af Fana ridesenter. Forudgående sagsbehandling for dette projekt var ved daværende sekjionschef Asle Bruen Olsen. Siden dennes bortgang har undertegnede projektleder som foresødt feltarbejdet desværre ikke haft adgang til saksakter og videre information om projektets forudsætninger.

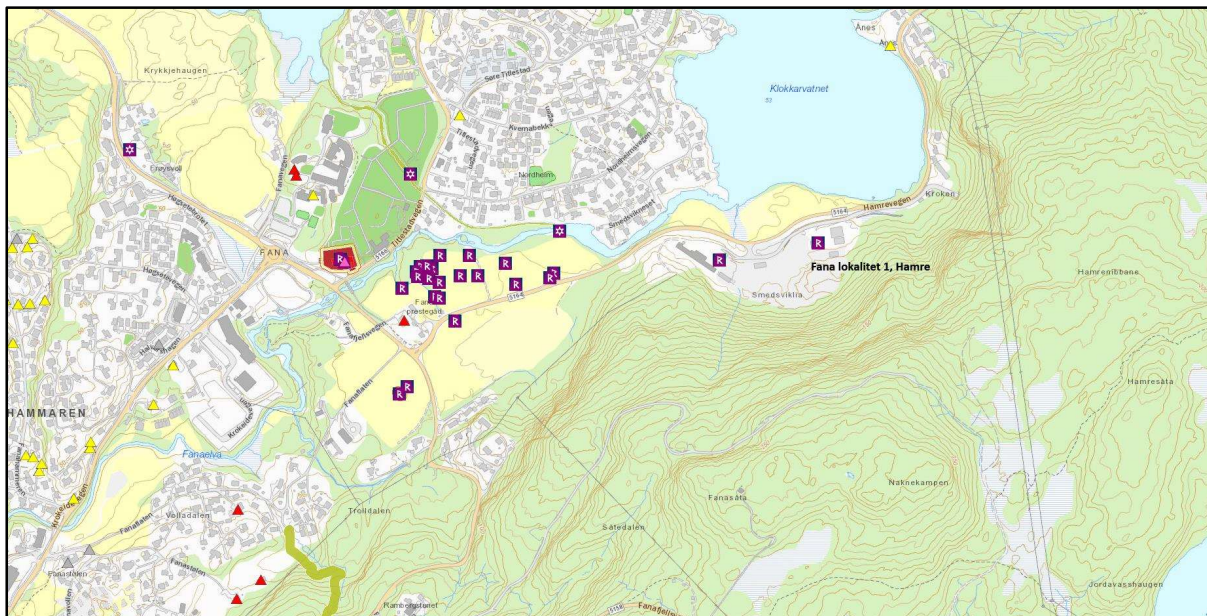

Fig. 1. Fana lokalitet 1, Hamre lå syd for Klokkarvatnet i Smedsvika, syd for vej 5164. Det er omtrent 850 meter sydøst for Fana prestegård. Grafik Riksantikvaren Askeladden.

Udgravningsobjektet

Kulturmindet id 96431 er i Riksantikvarens database Askeladden registreret som et gravminde, en gravrøs med en diameter på 220 cm opbygget af 20–40 cm store sten placeret ret på fjeldet. Objektet blev oprette i 2005 efter registreringer udført i forbindelse med projektplanen. Der foreligger registreringsrapport fra 2005 ved Øystein Skår og Hemming Hagen fra Byantikvaren.

Fig. 2. Lokalteten ses her nord før udgravningens start. Røsens sten ligger under sort plast som Byantikvaren havde lagt på for at beskytte objektet. Foto Universitetsmuseet i Bergen.

Arbejdets gennemførelse

Den 9.5.2013 foretog Universitetsmuseet en mindre undersøgelse af gravrøysen. Undersøgelsen blev gennemført af Søren Diinhoff og Kewin Wooldridge. Ved udgravningens start lå planarealet hen buske og græs voksende i tuer.

Lokaliteten blev fremrenset. Græs og mos blev fjernet fra røsen og stenene blev oprenset for dokumentation (fig. 3)

Fig. 3. Røsen efter oprensning. Til venstre set mod øst og til højre mod nordøst. Foto Universitetsmuseet i Bergen.

Efter oprensning blev røsen profilsnittet i øst – vest retning. Snittet viser hvorledes stenene er lagt ret på det fremspringende fjeld. I dens løb er der vokset vegetation op mellem stenene og lidt mossefyldt jord har samet sig rundt stenene.

Fig. 4. Gravrøsen blev profilsnittet øst-vest. Foto Universitetsmuseet i Bergen.

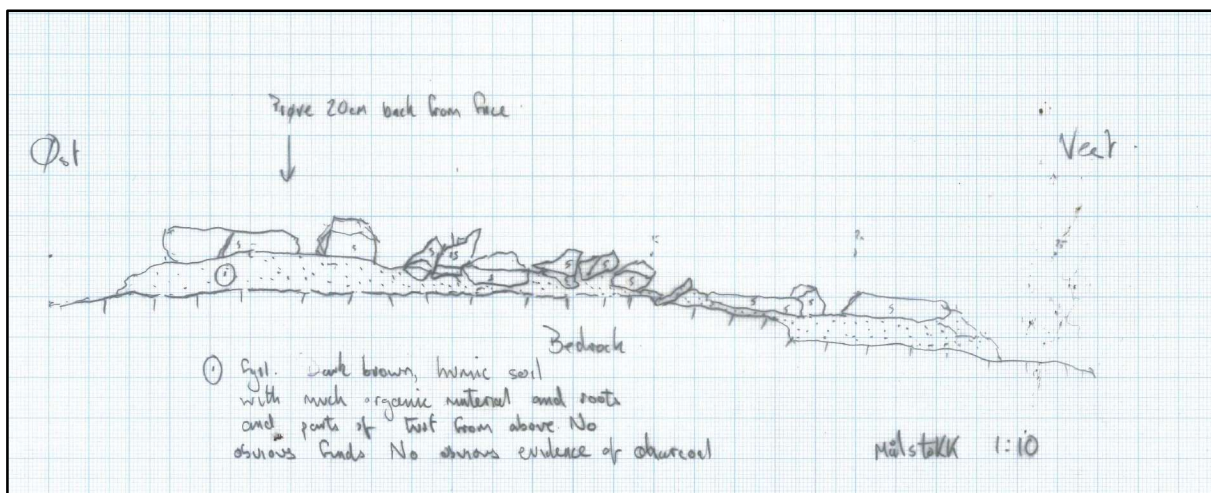

Fig. 5. Profiltegning af snit gennem røsen. Grafik Universitetsmuseet i Bergen.

Anlæggets tolkning og datering

Id 96431 er oprettet i Askeladden som en gravrøs fra bronze- eller jernalder. Museets undersøgelse har hverken kunne bekræfte eller afkræfte dette. Som røsen fremstår med lidt spredte sten på toppen af en stenknaus så minder objektet mere om en rydningsrøs end en gravrøs. Der er for få sten for at dette kan være en gravrøs, men det kan ikke udelukkes at det skyldes at sten er fjernet i tidens løb. Udsigten ud over Klokkevatnet mod nord kunne være ideel for lokalisering af en grav, men det er tvivlsomt.

Fig. 5. Røsen ligger med godt udsyn over Klokkevatnet mod nord. Foto Universitetsmuseet i Bergen.

Der var ikke bevaret trækul i nogen form som kunne datere anlægget. Derfor blev prøver for radiologisk datering ikke udtaget. Den tynde vegetation som knapt dækkede røsen tyder ikke på nogen forhistorisk datering.

Fig. 5. Arkæolog Kewin Wooldridge er her i færd med at indmåle røsen. Foto Universitetsmuseet i Bergen.

